

BETÆNKNING**Afgivet af Erhverv -og Råstofudvalget****vedrørende****Forslag til:****Forslag til: Inatsisartutlov om ændring af Inatsisartutlov om erhvervsfremme til landbaserede erhverv**

(Ophævelse af ophørsdato for mikrolånsordningen, lempelse af krav til ansøgere, ophævelse af støttebegrænsning for personer med væsentlig gæld til det offentlige og andre mindre redaktionelle ændringer)

FremSAT af Naalakkersuisoq for Erhverv, Handel, Råstoffer, Justitsområdet og Ligestilling

Afgivet til forslagets 2. behandling

Udvalget har under behandlingen [senest] bestået af:

Medlem af Inatsisartut Karl Tobiassen, Siumut, Formand

Medlem af Inatsisartut Bentiaaraq Ottosen, Atassut, Næstformand

Medlem af Inatsisartut Kristian Jeremiassen, Inuit Ataqatigiit,

Medlem af Inatsisartut Mariane Paviassen Jensen, Inuit Ataqatigiit

Medlem af Inatsisartut Lars Poulsen, Siumut

Medlem af Inatsisartut Kuno Fencker, Siumut

Medlem af Inatsisartut Pele Broberg, Naleraq

Udvalget har efter 1. behandlingen 2. oktober under EM2024 gennemgået forslaget.

1. Forslagets indhold og formål

Forslag til ændring af Inatsisartutlov om erhvervsfremme til landbaserede erhverv tager udgangspunkt i at gøre mikrolånsordningen permanent. Denne havde baggrund i inatsisartutbeslutning EM2016/48, som pålagde Naalakkersuisut at fremsætte et lovforslag om en 4-årig forsøgsordning, hvor der skulle udbydes mikrolån til iværksættere og mikroentreprenører, der ikke kunne få støtte via det traditionelle banksystem. Mikrolånsordningen har været en 4-årig forsøgsordning i perioden 1. januar 2018-1. januar 2022. Det var i bemærkningerne til Inatsisartutlov nr. 27 af 17. november 2017, hvorved mikrolånsordningen blev indført, forudsat, at forsøgsordningen efter udløbet af forsøgsperioden skulle evalueres med henblik på en vurdering af, om mikrolånsordningen skulle videreføres.

Efter en evaluering foretaget af NALIK Ventures A/S i efteråret 2023 anses mikrolånsordningen for at være en succes. Derfor foreslås det, at mikrolånsordningen videreføres, ligesom der lægges op til, at man som i forsøgsperioden afsætter finanslovsmidler på 500 t.kr. om året til mikrolånsordningen.

Derudover tager forslaget sigte på at foretage lempelser i de krav der stilles til ansøgeren. Det foreslåes, at også ansøgere med væsentlig gæld til det offentlige gives mulighed for at opnå støtte via inatsisartutloven. Endvidere vurderes det som tilstrækkeligt at tilsagn om støtte skal ske ved en vurdering af holdbarheden af den konkrete forretningsplan. Den driftsøkonomiske vurdering har indtil nu også omfattet en vurdering af ansøgers faglige og ledelsesmæssige kvalifikationer og kompetencer samt, økonomi. Det foreslås endvidere at flere typer virksomheder omfattes af loven.

2. Førstebehandling af forslaget i Inatsisartut

Der var generel tilslutning til de ændringer, som forslaget medfører. Dog blev der til dele af forslaget udtrykt behov for yderligere behandling. Af denne årsag blev forslaget henvist til udvalgsbehandling i Erhvervs og- Råstofudvalget forinden 2. behandling.

3. Høringssvar

Forslaget var i perioden fra og med 30. april 2024 til og med 28. maj 2024 offentliggjort på Grønlands Selvstyres høringsportal.

De afgivne høringssvar er vedlagt lovforslaget, hvilket er i overensstemmelse med formkravene opstillet af Inatsisartuts Formandskab. Udvalget bemærker høringssvarene er positive overfor lovforslaget.

4. Spørgsmål

Udvalget har til brug for udvalgets behandling af forslaget anmodet Naalakkersuisoq for Erhverv, Handel, Råstoffer, Justitsområdet og Ligestilling om at besvare en række spørgsmål. Kopi af udvalgets spørgsmål og Naalakkersuisoq for Erhverv, Handel, Råstoffer, Justitsområdet og Ligestilling besvarelse er vedlagt nærværende betænkning som bilag.

5. Udvalgets behandling af forslaget

Udvalget bemærker Naalakkersuisuts oplysning om, at evalueringen af mikrolånsordningen viser at den har været en succes. Det fremgår heraf, at mikrolånstagerne tilbagebetaler deres lån og at mindre iværksættere og virksomheder, der benytter sig af ordningen, vækster. Udvalget bemærker, at der under 1. behandling blev udtrykt behov for igangsættelse af et oplysningsarbejde om de ændringer af retstilstanden, som nærværende lovændring afstedkommer.

Udvalget bemærker at der var bred opbakning til Naalakkersuisuts intention om at skabe endnu bedre muligheder for iværksættere. Udvalget bemærker at, det under

1.behandlingen samt i nogen af høringssvarene, blev drøftet, om bevillingens størrelse på 500.000 kr. bør være højere.

I den gældende Inatsisartutlovs § 8, stk. 2, er fastsat som betingelse for tilsagn om støtte, at modtageren eller ledende personer i direktionen eller bestyrelsen ikke må være dømt for grovere overtrædelser af skattelovgivningen eller for overtrædelser af bestemmelser om økonomisk kriminalitet i Kriminallov for Grønland, og at de ikke må have væsentlig gæld til det offentlige.

I det lovforslag, som Naalakkersuisut har fremsat, udgår betingelsen om, at modtageren eller ledende personer i direktionen eller bestyrelsen ikke må have væsentlig gæld til det offentlige.

Udvalget noterer sig, at der under 1. behandlingen blev udtrykt ønske om at dette forhold blev behandlet i udvalget.

Udvalget har drøftet disse forhold, og stillet uddybende spørgsmål til Naalakkersuisut. Der henvises i denne forbindelse til Naalakkersuisuts besvarelse af 11. november 2024, bilag 1.

Borgernes gæld til det offentlige er et stort, og fortsat voksende problem, og overstiger i dag 1 milliard kr. Et flertal i udvalget bestående af Inuit Ataqatigiit, Siumut og Atassut finder, at det vil sende et forkert signal til borgere, som bestræber sig på at betale, hvad de skylder, hvis det offentlige yder lån til borgere og virksomheder, som misligholder deres gæld.

Udvalgsflertallet fremsætter på denne baggrund **ændringsforslag**. Ændringsforslaget indebærer, at de gældende betingelser for tilsagn om støtte i § 8, stk. 2, videreføres, med den lempelse f.s.v.a. gæld til det offentlige, at kun *væsentlig* forfalden gæld til det offentlige afskærer en ansøger fra at kunne modtage støtte.

Ændringsforslaget skal samtidig ses på baggrund af et ønske om ikke at afskære f.eks. unge iværksættere med en betydelig studiegæld fra at kunne opnå erhvervsstøtte i form af f.eks. mikrolån – forudsat at de ikke har misligholdt afviklingen af studiegælden.

Udvalget bemærker at Naalakkersuisut oplyser i besvarelsen, at Naalakkersuisut er gjort opmærksom på at det har været sproglige udfordringer i forhold til oversættelsen af en række forslag. Naalakkersuisut vil på den baggrund også kvalitetssikre dette forslag før 3. behandlingen af forslaget.

Udvalget noterer sig, at Naalakkersuisut oplyser i bemærkningerne til forslaget at ved vurderingen af holdbarheden af den konkrete forretningsplan lægges vægt på, hvor bæredygtig og gennearbejdet forretningsplanen er. Endvidere at, detaljegraden af forretningsplanen afhænger af, hvilken type virksomhed der er tale om. Beskrivelsen af hvad en forretningsplan typisk indeholder er derfor ikke udtømmende.

Udvalget har endeligt noteret sig to bemærkninger, som kan være relevante at få besvaret. Det ene omhandler ordblindes iværksætteres mulighed for at modtage hjælp i forbindelse med udfyldelse de formularer der skal udfyldes. Udvalget har drøftet disse forhold, og stillet uddybende spørgsmål til Naalakkersuisut. Der henvises i denne forbindelse til Naalakkersuisuts besvarelse af 11. november 2024, bilag 1.

Den anden bemærkning omhandlede mulighederne for at øge Nalik Ventures` rejser rundt på kysten. I den forbindelse bemærker udvalget den geografiske investeringsspredning i bemærkningerne til forslaget.

6. Forslagets økonomiske konsekvenser

De økonomiske konsekvenser ved forslagets realisering er beskrevet under forslagets almindelige bemærkninger.

Forslaget indebærer, at mikrolånsordningen videreføres på permanent basis, og finansieres gennem en pulje med midler, som afsættes på finansloven. Der forventes afsat 500.000 kr. på finansloven for 2025 og følgende år. Herudover ventes der afsat et beløb på finansloven for hvert år til administration af ordningen. De rammer, der var fastsat for mikrolånsordningen ved dens indførelse i 2018, videreføres, så kommunerne bl.a. vil have mulighed for at bidrage til puljen. Derudover vil tilsagn og udbetaling af lån fortsat alene kunne gives inden for den givne bevilling på de årlige finanslove. Afsatte midler, der ikke er blevet udlånt i 1 år, vil kunne overføres til det efterfølgende år, hvorved den samlede ramme i et år i princippet vil kunne blive højere end de 500.000 kr. Betalte afdrag og renter genudlånes. Hvis der efter ordningens afvikling er et nettooverskud, tilfalder dette Landskassen, der også bærer et eventuelt tab, medmindre andet eventuelt aftales med et administrationsselskab og/eller kommunerne.

Forslaget gør det igen muligt at yde mikrolån til mindre virksomheder. Dette vil udvide støttemulighederne for erhvervslivet, hvilket fortsat ventes at få en positiv økonomisk virkning for erhvervslivet. Forslaget lemper desuden de tidligere gældende betingelser for at kunne opnå erhvervsfremmestøtte, således at ansøgere, som har væsentlig gæld til det offentlige, ikke derved afskæres fra at opnå erhvervsfremmestøtte.

Udvalget finder ikke anledning til at kommentere yderligere på dette.

7. Udvalgets indstillinger

Et flertal i udvalget bestående af Inuit Ataqatigiit, Siumut og Atassut fremsætter ændringsforslag.

Med disse bemærkninger, og med den i betænkningen anførte forståelse, skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

Karl Tobiassen
Formand

Bentiarq Ottosen
Næstformand

Mariane Paviassen Jensen

Kristian Jeremiassen

Lars Poulsen

Kuno Fencker

Pele Broberg